

FERDINAND AUGUSTIJN SNELLAERT **— VAN ARMEN HUYZE BEN IK «NIET» —**

Ludo VALCKE

De geneesheer F.A. Snellaert (Kortrijk 1809 - Gent 1872) heeft, vooral sinds de herdenkingsvieringen in 1972, bij velen opnieuw de plaats ingenomen die hij verdient : opvolger van Jan Frans Willems geëerd met de titel «Vader van de Vlaamse beweging» en medecompaan van Prudens Van Duyse, Philippe Blommaert, Johan De Laet en andere Consciences.

Anno 1985 is Snellaert op heel wat terreinen uit de duisternis getreden. Over zijn werken en leven is vrij veel bekend. Over de familie Snellaert en meer bepaald over zijn vader en moeder zijn we niet met zoveel exacte gegevens begiftigd. Vooral de kennis van de financiële draagkracht van de familie vertoont belangrijke lacunes.

Over de eventuele verwantschap heen met Willem en Claes Snellaert, vermeld in «Het Schilder-Boeck» van Carel Van Mander (Haarlem 1604) komt men terecht bij Joannes Jacobus Snellaert die op 29 juni 1773 in het huwelijk trad, te Kortrijk in de St.-Maartenskerk, met Anna Catharina Felhoen.

Uit dit huwelijk werden zeker zeven kinderen geboren, namelijk :

- Maria Carolina Benedicta, 21 maart 1774, later doopmeter van Ferdinand Augustijn ;
- Joannes Joseph en zijn tweelingszuster
- Florentina Joanna, 13 augustus 1775 ;
- Willem Karel Joseph, 10 juni 1780, vader van Ferdinand Augustijn ;
- Isabelle, 28 februari 1782 ;
- Constantijn, 3 augustus 1783 ;
- Franciscus Joseph, 28 februari 1785. Hij huwde 2 maal, eerst met Reine Bolle, nadien met Anna Catharina Pringiers.

Willem Karel huwde op 16 juli 1806 met Maria Josepha Monteyne. Dit paar zette zes kinderen op de wereld, namelijk :

- Jan Adolf (1807-1809) ;
- Ferdinand Augustijn (1809-1872) ;
- Justina Regina (1811-1903) ;
- Natalie Jozefa (1813-1882) ;
- Alexander Jozef (1816-1893) ;
- Jan Willem (1817-1893).

Na het overlijden, in 1826, van moeder Monteyne hertrouwde Willem Karel met Coleta Affenaer(e). Dit huwelijk bleef kinderloos.

Meteen zijn alle rechtstreeks betrokkenen bij wat volgt, opgesomd en kan aandacht besteed worden aan de vraag hoe financieel sterk of zwak het gezin Snellaert-Monteyne stond.

In de naoorlogse literatuur over F.A. Snellaert heerst enige verscheidenheid bij de bepaling van de economische draagkracht. J. Crick noemt de ouders van Ferdinand Augustijn «weinig bemiddelde ouders»¹. Bij L. Elaut heet het dat ze «weinig bemiddelde lieden»² waren. A. Deprez spreekt van «niet arm maar toch weinig bemiddeld»³. R. Gheyselinc situeert de familie in de betere middenstand⁴. Ook het feit dat Ferdinand Augustijn zijn doktersopleiding in het leger ging volgen, wordt op verschillende manieren geïnterpreteerd. R. Gheyselinc is van mening dat de familie gegoed geweest moet zijn vermits F.A. Snellaert als «onbezoldigd kwekeling» (leerling) toch zelf moest instaan (via de familie) voor logies en andere uitgaven⁵. A. Deprez schrijft dat vader Snellaert opgetogen was met de idee dat hij als weduwnaar met kinderen de last van 1 zoon kon afschudden terwijl die toch, en wel op kosten van de staat, voor dokter kon studeren⁶.

1. J. Crick : *Dr. F.A. Snellaert, Dr. Guislain, Fr. De Potter, Fl. Van Duyse*. Sint-Amandsberg-Gent, s.d. (1948) p. 5.

2. L. Elaut : *F.A. Snellaert, de geneesheer* in Verslagen en Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Taal- en Letterkunde (KVATL), 1969, 2, p. 188.

3. A. Deprez : *De jonge Snellaert (1809-1838)* in Verslagen en Mededelingen KVATL, 1970, 1, p. 10.

4. R. Gheyselinc : *De chirurgijn Snellaert* in Nieuw Vlaams Tijdschrift 23 (1970) 9, p. 924.

5. R. Gheyselinc : o.c. p. 931.

6. A. Deprez : o.c. p. 12-13.

Een nog weinig gebruikte bron, die vaak richtinggevende informatie kan geven bij dergelijke financiële twistvragen, is spijtig genoeg niet meer beschikbaar. De erfenisaangiften namelijk voor Kortrijk Stad, zowel voor 1826 als voor 1837, respectievelijk het overlijdensjaar van de moeder en van de vader, zijn niet bewaard. Dit is des te meer te betreuren daar bij de dood van moeder Monteyne de kinderen Snellaert nog minderjarig waren zodat de erfenisaangifte heel wat ophelderende gegevens moet bevat hebben.

De beroepsvermeldingen in officiële akten — geboorte, huwelijk, overlijden — kunnen enigszins als alternatief gelden. Daaruit kan een beeld opgebouwd worden dat echter vrij vaag en schemerig blijft.

Volgende beroepsaanduidingen zijn bekend :

- vader Willem Karel verschijnt in 1806 bij zijn huwelijk als schoenlapper⁷, in 1807⁸ en 1809⁹ als visverkoper. In 1840, 3 jaar na zijn dood, vinden we hem als schoenmaker terug¹⁰. Vóór zijn dood in 1837 zou hij bediende bij de Berg van Barmhartigheid geweest zijn¹¹ ;
- Willem Karels oudste broer, Joannes Josephus, oefent in 1806 het beroep uit van bakker⁷ ;
- Ook Willem Karels jongste broer, Franciscus Josephus, is, in 1825, bakker¹².

Bij de families die zich rond het gezin Snellaert bewegen, zoals Nounkele en Pringiers, en bij de vrienden en bekenden die optreden als getuigen bij doop, huwelijk of overlijden, horen beroepsaanduidingen zoals slager, visverkoper, kruidenier, behanger, wapenmeester. Daarmee is het element middenstand duidelijk aange-toond. Het begrip middenstand kan echter een uiterst verscheiden lading dekken en kan evengoed slaan op een geslaagde timmermans-

7. Burgerlijke Stand Kortrijk, huwelijken, Snellaert-Monteyne, 16 juli 1806.

8. B.S. Kortrijk, geboorten, Jan Adolf Snellaert 25 sept. 1807.

9. B.S. Kortrijk, geboorten, Ferdinand Augustijn Snellaert, 21 juli 1809.

10. R.A.K. Mod. Archief, hypotheken, overdrachten dl. 260 nr. 60.

11. F. Comer : *De stamboom van Ferdinand Augustijn Snellaert* in Verslagen en Mededelingen K.V.A.T.L., 1969, 2, p. 215-216.

12. R.A.K., Mod. Archief, hypotheken, overdrachten dl. 77 nr. 3

baas met knechten, die eigenaar is van zijn eigen bedrijf en van meer als op een kleine kruidenier, in een huurwinkeltje en met 2 al even berooide klanten per dag.

Blijft dus de vraag waar de familie Snellaert-Monteyne zich ergens bevindt op de financiële middenstandsladder.

Een nog minder gebruikte en ook vrij moeilijk te hanteren bron zijn de hypotheekregisters. De raadpleging gebeurt in drie fases. Eerst kijkt men na in de alfabetische lijst of de gezochte naam voorkomt. Als de naam opgenomen is, wordt verwezen naar het eigenlijk register (deel en nummer) (repertorium) waar bij de naam alle overdrachten vermeld staan. Bij elke overdracht wordt verwezen naar het overschrijvingsregister d.w.z. naar de plaats waar de volledige akte terug te vinden is.

De consultatie van die bron is voor de Snellaertfamilie spijtig genoeg niet onverdeeld succesvol. De alfabetische lijst vermeldt namelijk :

- Snellaert Guillaume Charles : vol. 22 nr. 8558 bis
- Snellaert Jean, boulanger : vol. 22 nr. 8558
- Snellaert Guillaume, la succession : vol. 22 nr. 8558 bis
- Snellaert les héritiers de Guillaume Charles Joseph, Gand et Bruxelles, vol. 180 nr. 353.

Volume 22 van het verwijzingsregister is bewaard maar achteraan ontbreken een aantal bladen o.m. die waarin de nummers 8558 en 8558 bis opgenomen zijn. Daardoor is meteen de weg afgesloten om snel de eigenlijke overdrachtakten terug te vinden. Alleen een zoektocht in de chronologisch opgestelde overschrijvingsregisters kan hier nog soelaas bieden. Het verwijzingsregister 180 nr. 353 leert dat de akte i.v.m. «les héritiers de Guillaume Charles Joseph Snellaert» integraal gelezen kan worden bij de overdrachten, volume 260 akte 60 : Onderstaande gegevens zijn dan ook aan die akte ontleend¹³.

De akte is in het Nederlands opgesteld en vermeldt dat op 28 januari 1840 voor notaris Willem De Deken te Kortrijk verschenen is : advocaat Leonard Rosseeuw, als gevolmachtigde van :

1. Coleta Josepha Affenaere, weduwe zonder kinderen van Willem Karel Joseph Snellaert, bijzondere, wonende te Gent, handelend

13. R.A.K., Mod. Archief, hypotheeken, overdrachten reg. 260 akte 60.

1. op basis van de gemeenschap van goederen tussen haar en Willem Karel J. Snellaert ;
2. Ferdinand Augustijn Snellaert, doctor in de medecijnen te Gent ;
3. Juffrouw Justine Regine Snellaert, bijzondere, zonder beroep te Gent ;
4. Juffrouw Natalia Josepha Snellaert, bijzondere, zonder beroep te Gent ;
5. Alexander Josephus Snellaert, schrijver te Brussel ;
6. Joannes Snellaert, slotmaker te Brussel.

De eerste vijf hebben reeds op 21 december 1838 — op dat ogenblik verbleef Alexander nog in Rijsel — volledige volmacht gegeven aan Leonard Rosseeuw. Joannes Snellaert deed dit eerst op 2e Kerstdag 1839. Aan Rosseeuw wordt opgedragen om de erfenis Snellaert-Monteyne via openbare verkoop te liquideren. De kinderen Snellaert zijn erfgenamen, elk voor 1/5. Coleta Affenaere tekent de volmacht niet, tenzij met een kruisje omdat ze niet kan schrijven, een grote uitzondering in de familie Snellaert.

Volgt dan de opsomming van de te verkopen goederen met de lasten en voorwaarden.

1. Een huis en erf in de «Paepegaeystraet 41» te Kortrijk¹⁴. Het huis bevat een kelder ; gelijkvloers een winkel, een kamer, een keuken met waterpomp en een koer ; op de 1ste verdieping twee slaapkamers en een «achterkaemerken» ; op de zolder twee plaatsen. Het huis is bewoond door Petrus Nounckele¹⁵, visverkooper die 163,28 fr. huur per jaar betaalt.

Dit huis is dubbel belast :

- a) met een eeuwig en erfelijk kapitaal van 1.904 fr. 36 ct. à 5 % per jaar, ingesteld door Joannes Willem Snellaert¹⁶ respectie-

14. Paepegaeystraat, nu Papenstraat.

15. Petrus Nounckele, vishandelaar, treedt in 1806 op als huwelijksgetuige voor Willem Karel Snellaert. De huwelijksakte vermeldt voor Petrus «neef van de bruidegom». Een zuster van moeder Snellaert huwt met Jean Nounckele, slager, die als getuige tekent bij de geboorte van Ferdinand Augustijn Snellaert. Ene Anna Catharina Pringiers is gehuwd met Joseph Nounckele, vleeshouwer.

16. Wie is die Joannes Willem Snellaert ? Is hij een broer van Joannes Jacobus († 1805), grootvader van Ferdinand Augustijn of is het een nog oudere Snellaert maar werd de akte voor het eerst in 1807 geregistreerd ?

velijk broodbakker en schoenmaker te Kortrijk en geregistreerd in 1807 ;

- b) met de «pieuse fondatie», in 1777 op het huis gevestigd door Petrus Felhoen¹⁷. De fondatie voorziet jaarlijks in 12 gelezen missen «tot laevenisse van zijne ziele mits gaeders van zijne overledene huysvrouwe».

Beide lasten moeten door de koper overgenomen worden maar de kapitaallast mag in mindering gebracht worden op de koopsom.

2. Een huysekin en erf in de Lambrechtstraete 17 te Kortrijk, verhuurd voor 78 fr. per jaar.
3. Een woonhuis met 1771 m² tuin en zaailand te Wevelgem. Het huis is van recente datum, gebouwd in steen en is de oostwoonst van een tweewoonst. Het huis bevat een keuken, kamer, weefkamer, washuis, grote kelder, voutekamer, zwingelkot en geitehok. Het is verhuurd voor 87 fr. 7 ct. per jaar. De «steenput» (waterput) die op dit bezit gelegen is, is in gemeen gebruik met de volgende koop.
4. De westwoonst van de tweewoonst, «in steen onlangs gebouwd» en voor de rest identiek aan nummer 3.
5. Een huis te Gullegem met 885 m² tuin. Het huis heeft een keuken, werkwinkel, slaapkamer, keldertje, voutekamer, washuis, achterkamer en nog een slaapkamer. Het paalt aan de Kleine en aan de Grote Ieperstraat en heeft 2 huurders die respectievelijk 50 en 36 fr. huur per jaar betalen.
6. Een woonhuis te Gullegem, zelfde omgeving als 5, met 1771 m² grond, een keuken, weefkamer, werkwinkel met «zolderinge» washuis, kelder, voutekamer, steenput en verdere gerieflijkheden, verhuurd voor 76 fr. 19 ct. per jaar.
7. Een woonhuis te Kuurne «uyt den grond in steen nieuw gebouwd en gedekt met pannen», met 26 a 56 ca (2656 m²) grond, een steenput, een gemeen uitgangspoortje (met koop 8), een keuken, slaapkamer, washuis, weefkamer voor 2 getouwen, voutekamer, zolder met 2 kamers, zwingelkot, varkenshok en

17. De naam Felhoen verschijnt in de Snellaertfamilie bij het huwelijk in 1773 van de grootouders van F.A. Snellaert. Joannes Jacobus huwt dan met Anna Catharina Felhoen, dochter van Michael (cfr. supra).

- aalput. Het huis paalt aan de «Ouden Brugschen heirweg» en is verhuurd voor 103 fr. 40 ct. per jaar.
8. Een woonhuis te Kuurne, palend aan en identiek aan koop 7.
 9. Een partij zaailand te Bellegem, 35 a 42 ca (3542 m²) groot, verhuurd voor 59 fr. 87 ct. per jaar.
 10. Een schuldvordering, eisbaar op 31 jan. 1842, met een kapitaal van 1.000 fr., ten laste van Martinus Loof, landbouwer te Wevelgem en met een interest van 50 fr. per jaar.

Bij elke koop moet de koper, naast de koopsom, een instelpenning¹⁸, godspenning¹⁹ en lijfkoop²⁰ betalen.

De kopers moeten ook opdraaien voor de kosten die gemaakt werden voor het drukken, ronddragen en publiceren van de plakbrieven en voor de oproepen i.v.m. de openbare verkoping.

De kopers van de 2 kavels in Kuurne betalen extra — resp. 10 en 40 fr. — voor de bomen die op de percelen aangeplant werden.

Na de opsomming van de te koop aangeboden goederen volgen de voorwaarden «van verkooping». Ze zijn grotendeels bedoeld om de rechten van de verkopers te beschermen en komen samengevat hierop neer :

- De verkoop gebeurt per opbod van minstens 10 fr. ;
- iedereen mag bieden maar moet, indien gevraagd, zijn solvabiliteit kunnen bewijzen ;
- de verkopers kunnen hun keuze maken uit de kandidaatkopers en de loten scheiden of bijeenvoegen zoals zij verkiezen ;
- de kopers kopen een volledig lot, geen onderdelen ervan ;
- de kopers aanvaarden de goederen met alle rechten en lasten die erop rusten (erfdienstbaarheden, grond- en kerkdis - en/of jaarrenten) ;
- de kopers ontvangen de pachtgelden vanaf de dag dat de koopsom betaald is. Ze betalen vanaf 1840 alle grond- en personele belastingen ;

18. Strijkgeld = premie voor wie het eerste bod doet.

19. Godspenning = handgeld dat ontvangen wordt om een koop- of huurovereenkomst tot stand te brengen.

20. Lijfkoop : het geld dat bij het sluiten van een koop door de koper betaald wordt om op de koop te drinken.

- de betaling van alle extra kosten (penningen, notarisloon, registratierechten...) gebeurt binnen de 3 dagen na de definitieve toewijzing, bij notaris De Deken ;
- alle betalingen moeten gebeuren in gangbaar goud- of zilvergeld ;
- betwistingen worden beslecht door de rechtbank van 1ste aanleg te Kortrijk ;
- ook de rouwkoop is voorzien. Wanneer een koper zijn koopverplichtingen niet nakomt, zal, na een verwittiging door een deurwaarder, het lot opnieuw te koop aangeboden worden. Indien de herverkoop meer opbrengt dan bij de eerste verkoop is de meerprijs voor de verkopers. Is de 2e verkoopprijs lager dan de eerste keer dan moet de eerste koper het verschil bijpassen.

De verkoop gebeurt in 2 zitdagen. De eerste zitdag heeft plaats te Kortrijk Buiten in de herberg «Den Hazewind» op 28 januari 1840. De Kortrijkse bakker Leo Hespel en Petrus Devlaeminck, commissaris treden op als getuigen. Op alle loten wordt een bod gedaan. Op 1 februari 1840 om 9 uur heeft, opnieuw in «Den Hazewind» de definitieve toewijzing plaats nadat een hoger bod werd gedaan op bepaalde kavels. De toewijzing ziet er als volgt uit :

koop	koper	prijs
1.	Carolus Noppe, timmerman, Kortrijk	3.000 fr.
2.	Coleta Gernay, particuliere, Kortrijk (notaris P. Lefevre sluit de koop als gevolgmachtigde)	1.510 fr.
3.	Frederic Callemein, timmerman, Kortrijk	1.550 fr.
4.	Frederic Callemein, timmerman, Kortrijk	1.450 fr.
5 en 6	Franciscus A.G. Van Santvoorde, fabrikant, Kortrijk	3.000 fr.
7.	Joannes De Mets, landbouwer, Kortrijk Buiten	2.575 fr.
8.	Joannes de Mets, landbouwer, Kortrijk Buiten (koop 7 en 8 worden gesloten door Martinus Saverys, broodbakker te Kortrijk, maar voor rekening van J. De Mets)	2.575 fr.
9.	Felicitas Vercruysse, weduwe van Xaverius J. Vercruysse, koopvrouw, Kortrijk	1.500 fr.
10.	Felix Rosseeuw, fabrikant, Kortrijk	720 fr.

Samen : 17.880 fr.

Onder het gras van die openbare verkoop schuilt echter een stevige adder die alle voor de hand liggende conclusies over het toch onverwacht groot bezit van het gezin Snellaert-Monteyne in grote vraagtekens doet veranderen.

Onder de verkoopvoorwaarden staat immers een bepaling die er

eigenlijk niet helemaal thuis hoort, namelijk : «De koopers verbinden zich respectievelijk te betaalen binnen den tijd van dertig daegen, te rekenen van den dag der volkomene toewijzing hunner principaele koopsomme met de prijswaarde der boomen op den voet en wijze als hier vooren is uytgedrukt te weten : Een vierde deel in handen van den gevolmagtigden der verkoopers en 't hunnen behoeve en de dry andere vierde deelen in handen van den heer Petrus Rosseeuw, ontvanger der Borgerlijke godshuizen der Stad Kortrijk en ten behoeve van de Gezeyde Borgerlijke Godshuizen behalvens liquidatie tusschen gezegd bestuer en verkoopers».

Bovenstaande bepaling herleidt het aandeel van de erfgenamen Snellaert tot 1 vierde van de opbrengst van de verkoop terwijl 3/4 aan de Burgerlijke Godshuizen wordt afgedragen. Het waarom van die bepaling krijgt in de akte zelf geen enkele verklaring tenzij dat het gaat om een «liquidatie» d.w.z. een vereffening, een afrekening. Waarvan echter ? Het heeft geen schijn van een gift of een schenking. Dit zou ten andere wel plechtig geacteerd zijn en zeker niet met een term als liquidatie. Een — zij het snelle — zoektocht in dit archief van de «Borgerlijke Godshuizen» dat op het Kortrijks Stadsarchief berust, leverde geen enkele aanwijzing op²¹.

Eens te meer blijkt hoe betreurenswaardig het is dat de erfenisaan giften voor Kortrijk in de bewuste periode niet meer kunnen geconsulteerd worden.

Misschien bestond er één of andere overeenkomst tussen Willem Karel Snellaert en de Burgerlijke Godshuizen. Heeft vader Snellaert geld geleend ? Waar echter komt dan dit toch ruim bezit aan onroerend goed vandaan ? Is er een connectie met de vermelding van F. Commer dat Willem Karel Snellaert bediende geweest is bij de «Berg van Barmhartigheid» ? Is er bij de verwerving van dit onroerend goed of van een deel ervan gebruik gemaakt van eigen geld én van kapitaal van de «Berg» of van de «Godshuizen» en

21. Werden doorgenomen : S.A.K. Mod. Archief, voorlopig nummer 694 : burgerlijke godshuizen : aankoop, ruil onroerend goed 1833-'68.

764 : liefdadige instellingen : leden en personeel.

1459 : rekening van de burgerlijke godshuizen 1840-'49. Het eigenlijk archief van de «Borgerlijke Godshuizen» berust nog steeds op het O.C.M.W.

wordt dit nu terugbetaald ? De vermelding bij enkele van de bezittingen «recent in steen gebouwd» wijst op jonge herbouwingen of nieuwbouw. Ook daarvoor was kapitaal nodig.

Was moeder Monteyne de leverancierster van de nodige fondsen ? Het is weinig waarschijnlijk. Zij is de dochter van Petrus Joannes Monteyne die op minderjarige leeftijd huwt met Maria Theresia Reynaert, weduwe van Carolus Pringiers. Bij haar huwelijk in 1806 is zij «naaister»⁷. Indien zij uit een goeude familie stamde, zou de vermelding eerder «bezondere of particuliere» zelfs «rentenierster» geweest zijn.

De naam Pringiers duikt nog op bij de familie Snellaert. Willem Karels jongste broer, bakker Frans Joseph — verwijzen die namen naar de Oosterlijkse keizerlijke familie ? — sloot immer een tweede huwelijk met Anna Catharina Pringiers. Die dame verkoopt in 1825 haar erfdeel in een huis in de Lammerstraat te Kortrijk (voorheen Boerekerkhof 10). Zij is de dochter van de overleden Joannes Joseph Pringiers, slachter te Kortrijk en samen met haar moeder Anna Catharina Florin en haar 2 broers Joannes en Augustinus, beiden «jongman en zonder beroep» erfgenaam voor 1/3 van het bovengenoemde huis²² dat ze verkopen aan Zacharius Pringiers, vleeshouwer te Kortrijk, oom en eigenaar van een ander derde van het huis. Eén derde brengt 328 gulden 57 cent op.

Dezelfde bakker Frans Joseph Snellaert blijkt volgens de oorspronkelijke kadastrale legger van de Stad Kortrijk, vastgesteld op 10 juni 1834, eigenaar van een hoeve te Kortrijk met een oppervlakte van 4.719 m²³. Het is waarschijnlijk dit bezit dat hij in februari 1842 verkoopt, enkele maanden later vervangt door de helft van een ander huis dat hij aankoopt en door percelen bos en grond die hij in 1845 verwerft.

22. R.A.K., mod. Archief, hypotheken, overdrachten vol. 77 nr. 3.

Het tweede-derde van het huis is in het bezit van Joseph, vleeshouwer ; Ferdinand, vleeshouwer ; Marie, jonge dochter ; Anna Catharina (gehuwd met Joseph Nounckele, vleeshouwer) ; Albertus, jongman, zonder beroep ; allen met de naam Pringiers. Zijn dit de kinderen, geboren uit het huwelijk van Carolus Pringiers en Maria Theresia Reynaert (grootmoeder van moederszijde van F.A. Snellaert) ?

23. Prov. West-Vlaanderen, arrondissement Kortrijk, 1ste kanton, Stad Kortrijk. Oorspronkelijke kadastrale legger of alfabetische lijst der grondeigenaren art. 785.

Hoe onveilig het ook is om op basis van dergelijke aanvullende randgegevens definitieve conclusies te trekken, toch maken ze duidelijk dat in de familie Snellaert en in de entourage ervan onroerend goed aanwezig was.

De onverwacht grote hoeveelheid onroerend bezit bij vader Willem Karel Snellaert en het feit dat 3/4 van de opbrengst ervan niet bij de Snellaerts terecht komt, wijst op een onbekende factor die wellicht nog in het archief van de Kortrijkse «Borgerlijke Godshuizen» of in ander notariaatsarchief verscholen ligt.

Ferdinand Augustijn zelf vestigt zich samen met zijn twee zusters officieel in Gent op 10 maart 1838. Langs F.A. Spijers, die hij kende via de Gazette van Gend, zocht hij een huurwoning. Schilder-tekenaar en vlaamsgezinde Felix De Vigne voerde de onderhandelingen die leidden tot de huur van een huis in de Sint-Jorisstraat (nu Steendam)²⁵.

Noch zijn erfenis, noch zijn beroepsinkomsten als dokter leidden tot het verwerven van een eigen huis. De Snellaerts bleven wonen in de Sint-Jorisstraat tot in 1866 en verhuisden dan naar een nieuw en groter huurhuis in de Merelbekerstraat. Daar sterft Ferdinand Augustijn in 1872. Zijn erfenis is voor zijn inwonende zusters. Naast het meubilair en ander huisraad blijven er wat onbetaalde doktersrekeningen te innen en enkele kleine of geheel waardeloze aandelen. Alleen de bibliotheek blijkt waardevol. Ze wordt voor 24.900 fr. verkocht aan de Belgische staat²⁶.

24. R.A.K., Mod. Archief, hypotheken, register 90 nr. 188.

25. U.B.G. (Universitaire Bib. Gent) G 15763 / 332 (2) en G 157765 / 38 (1) en (2).

26. R.A.G., Mod. Archief, registratie en domeinen, reeks 187, dl. 178 nr. 858.

